

TRGOVSKI LIST

CASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in administracija je v Ljubljani, Gradiška ulica 17/1. — Dopolni se ne vrstajo. — Številka pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.951. — Številka telefona 552. — Plačila za naročnike: letno K 120, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača in tači se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 8. septembra 1921.

ŠTEV. 94.

„Oficijelno glasilo Ljubljanskega Velikega Semnja.“

Industrija železnih izdelkov na sejmu.

Poleg plavžarske in težke železne industrije razstavlja na ljubljanskem velosejmu v paviljonu F, skupina industrije železarskih izdelkov. V nji so zastopani: tovarna Heinrich Kieffer iz Sv. Lorenca pri Mariboru, kranjska tovarna železnih, ključavničarskih in kovinskih izdelkov »Titan« v Kamniku, A. Wester, tovarna emajlne posode v Celju, tovarna jedilnega orodja in drugih kovinskih predmetov Cinal v Celju, železarna na Muti, A. Pogačnik, železarna in livarna v Rušah, Sajovic & Comp., tovarna pločevinaste embalaže, K. Köllner, tovarna kos v Slovenjem gradu, družba Komet iz Ljubljane, Kovina iz Maribora, Bistra, družba z o. z. za izdelavo kovinskih izdelkov v Domžalah, A. Globočnik in Kajetan Ahačič iz Tržiča, Jos. Ambrožič, stavb. ključavničarstvo v Podnartu, Fran Batjtel, tovarna dvokoles, Maks Ferjan, izdelovanje finih tehtnic, Kranjska puškarica, J. Rebek, tovarna za tehtnice v Celju, T. Korn, R. Gayer, F. Žnidar in Ivan Močnik.

Bogata udeležba razstavljalcev na kovinskem oddelku dokazuje najsjajnejše vsestranski razvoj in napredek industrije železarskih izdelkov. Razstavlja jo male obrtne delavnice in največje industrije.

Iz ostalih pokrajin naše kraljevine so se udeležile razstave z vzorci sledeče tovarne: prva srbska fabrika za livenje i preradu sviju vrsta metala Kukar i Jovič, iz Leskovca v Srbiji, Finci i Wolf, fabrika vijakov, žbljev in tehtnic v Sarajevu, železna tovarna Gôrbe Ivan in Momir Pašič iz Starega Bečaja, Prva bačka tvornica bronza i metal. robe iz Starega Bečaja, Ig. Jellenc, tovarna štedilnikov iz Karlova in I. Murgič, kotlarska delavnica iz Karlova.

H. Kiefferjeva tovarna je obstajala že od leta 1812 v Württembergu. Pred 30 leti se je l. 1881 preselila s podružnico v Sv. Lovrene na Pohorju. Zaposluje 70 do 100 delavcev in lahko pri polnem obratu izdela dnevno 660 kos in 600 srpov. Pred vojno je izvažala svoje produkte v Rusijo, Turčijo in Rumunijo, Bolgarsko, Srbijo in v Levanto ter Afriko. Celoletna produkcija pred vojno je znašala 140 tisoč komadov kos, 210.000 gladkih srpov in 200.000 zobnatih srpov. Razen tega izdeluje tudi nože za rezanico. Njeni izdelki so bili odlikovani l. 1885 v Anversu in l. 1900 na svetovni razstavi v Parizu.

Jeklo za svoje izdelke dobiva iz Turnovih jeklaren v Ravnah.

Köllnerjeva tovarna v Slovenjem gradu se je poprej imenovala »k. k. priv. Sensenwerk F. Häusers Erben« in je bila ustanovljena že l. 1773. Ona ima svoja lastna zastopstva v Aradu, Stanislavi, Chomotovu in Konstantinopolu. Izdeluje povprečno 400 kos dnevno, od katerih je leta 1909 izdelala za Ogrsko 18.000, za vzhodno Galicijo 25.000, za Češko 20.000, za Srbijo 12.000 in za Turško 5.000 kom.

Pogačnikova tovarna v Rušah je stara skoro 30 let (od 1893) in je producirala pred vojno 12 vagonov sekir in drugega poljedelskega orodja, ki

ga je razposlala po Hrvatskem, Slavoniji, Bosni in deloma tudi na Ogrsko. Njegova kolekcija obsega vseh vrst tesarske in mizarske sekire, plankače, cepine, kladiva, krampe, kopače in tesle.

Kamniška tovarna ključavničarskih del, ki je bila kupljena od I. Nagla l. 1919, obstoja že nad 20 let. Sedanja družba je obrat zelo razširila, in povečala ter zaposluje okrog 400 delavskih moči. Ona je specializirana za vse vrste stavbenih okovov in ključavničarskega blaga, spojnic za okna in vrata, dolgih in križnih baglanov, zasunov, ključavnic vseh sistemov in velikosti, ščitov, kljuk in okovov za postelje. Poseben oddelk izdeluje tudi pocinkano posodo in pločevinasto blago. Tovarna ima svoja zastopstva v Zagrebu in v Beogradu.

Tovarna za jedilno orodje »Cinal« v Celju je bila ustanovljena letošnje leto, izdeluje žlice za juho, kavo, sladoled in Mokko, velike in dezertne nože, velike in dezertne vilice in zajemalke za juho in mleko, dalje svinčene plombe in klešče za plombe, poniklane obešalne kline, tintnike s pisalnimi garniturami, karnise, kuhinjske možnarje in pepelnjake. Blago izdeluje pod znamko »Cinal« vliho in srebrno, in pod znamko »Cinpak« močno poniklano a la Berndorf. Ima tudi lastni galvanizirski zavod, v katerem izvršuje ponikljanje, pobakrenje in pomeduje v treh do petih dneh.

Tovarna emajlirane posode A. Westen v Gaberju pri Celju je bila ustanovljena leta 1894 in spada med prvovrstne izvozne industrije. Podjetje krije z 20% svoje produktivne zmoglosti celo potrebo Jugoslavije. Pri polnem obratu izdela dnevno do 15.000 kg emajlirane kuhinjske posode. Med vojno je izdelovala jeklene želade, vojaške jedilne in kuhinjske posode. Pred vojno je 70% svoje produkcije izvažala v Ameriko, na Kitajsko, v Indijo, Italijo, Egipt, Grško, Bolgarsko, Albanijo, Rumunijo, Srbijo, Špansko in Rusijo ter Turčijo.

Med vzorci vidimo vseh velikosti lonce, vedra, vrče, umivalnike, rešeta, sklade, kotle iz črne pločevine, ponve, zajemalke, krožnike, nosilke za jed, tase in svečnike.

Za to produkcijo rabi tovarna mesečno 30 vagonov železne pločevine, ki se mora dovažati iz inozemstva.

Železarna na Muti pri Mariboru je last železarske trgovske in industrijske delniške družbe Greinitz iz Grada. Rudarska družba na Muti je prišla potom prisilne poravnave leta 1918 v roke Greinitzove družbe, ki je podjetje povečala in razširila. Tovarna izrablja za obrat vodno moč 250 konjskih sil. Zaposluje pri skrčenem obratu 110, pri polnem pa 250 delavskih moči. Pred vojno je producirala 80 vagonov litoželeznega in kovanege blaga, med vojno je padla produkcija na 55 vagonov. V sled novih investicij se je povečala produktivna zmoglost pri polnem obratu na 120 vagonov. Izdelke je prodajala po Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Tirolskem, Hrvaškem, Slavoniji in Ogrskem. Za svojo produkcijo rabi mesečno 8 vagonov surovega železa, 2 jekla iz Raven in 4 vgone polizdelkov.

Muta razstavlja sekire, lopate, rovnice, cepine, kladiva, vilita, okrogla in zobčasta kolesa in druge raznovrstne vlitine.

Češka industrija na ljubljanskem sejmu.

Vzorčne razstave ljubljanskega sejma se je vdeležilo 15 različnih tvrdk, ki razstavlja deloma v paviljonu čehoslovaške republike, ki je zidan v orientalskem stilu in stoji ob gorenjem koncu glavnega drevoreda, deloma porazdeljeni med skupine svojih strok v raznih skupnih paviljonih. — Izmed razstaviteljev je predvsem imenovati tovarne poljedelskih in gospodarskih strojev K. Ježek Blansko in Suchy, Jouza & Čap iz Chrasta pri Plznu in Wichterle & Comp. iz Pardubic. Predzadnje tvrdko zastopa takozvana železarska trgovina Zalta & Zilič medtem ko ima tovarna R. Ježek lastno podružnico in delavnice v Mariboru za Jugoslavijo. Tovarna Jos. Prokopa sinovi iz Pardubic je specializirana za mlinarske stroje in opremo mlinov. Ona razstavlja valčne stole za pšenico, avtomatične regulatorje in prostoviseči sejalnik za meko najnovejšega tipa. — Med čevljarsko in usnjarsko skupino razstavlja tovarna čevljev »Busic« iz Trebiča. Tovarna Vantoch iz Nymburka in Jos. Černy iz Strašnic razstavlja vzorce finih likerjev, grilte, chateuse itd. Tvrdka »Orion« minimaksove aparate in drugo gasilno orodje, Vindiš a spol iz Radotina raznovrstno telovadno opremo in orodje, Narodni podnik vse pisarn. potrebnine, svinčnike, peresnike, radirke, črnila in papirje. Anton Dvořák je razstavil okusno kolekcijo flovnate posode, Baumrueck & Comp. pa špecialitete češke steklarske industrije, namreč jablonske in slovaške izdelke in Karel Vondraček umetne cvetlice. V tej zbirki je posebno zanimivo kemično prepariranje in konzerviranje naravnih cvetlic in rastlin na japonski način, katerega je uvedel pri tovarni vojni ujetnik, ki se je v ujetništvu od Japoncev naučil.

V paviljonu so razobešene različne nazorne slike o razdelitvi in produkciji češke pivovarske, papirne, usnjarske, steklarske, sladkorne in tekstilne industrije, cela zbirka slik iz ogromnih Skodovih tovaran, dalje različni vzorci in propagandni material pisarne praškega velosejma, ki se istočasno vrši v Pragi, vzorci igrač iz Hořic, maslenek iz Volyne, gorčice firme Piering iz Kolina, kavinih mlinov bratov Ouhrabek, barv in drugih predmetov.

Če bogate češke tekstilne industrije, ki ima pri nas velik trg in slovi po svoji solidnosti in okuznosti, je zastopana samo libereška tovarna R. Eichler.

Pošiljatve nekaterih tvrdk so se bile zakasnele in so dosepele šele po otvoritvi. Upamo pa in želimo, da poselijo prihodnje leto Čehi z glavnimi izvoznimi predmeti v znatno večji meri naše sejmišče in da izpopolnijo s svojimi izdelki vse ono, kar sami v tuzemstvu ne izdelujemo.

Javno mnenje v Jugoslaviji.

Pred kratkim je bil otvorjen v Splitu kongres jugoslovenskih novinarjev, ki ga moramo tudi mi zabeležiti, ker je velikega pomena za vse naše javno življenje. Na tem kongresu se rešujejo stanovska novinarska vprašanja in je bilo izgovorjenih tudi mnogo besed, ki so splošnega pomena in zanimajo nas vse. Jugoslovensko novinarstvo se ni dovolj razvilo in pod tem dejstvom trpi vsa tvorba in vodstvo našega javnega mnenja. Ko smo se združili v novi državi, so nastale baš za žurnalistiko povsem nove in prav težavne naloge, ker treba je bilo zdaj ustvariti časopisje, ki tekmuje z velikim svetom in ki nosi tudi vso odgovornost za svoje enunciacije, ne samo na znotraj, ampak tudi napram inozemstvu. In v začetku je šlo precej trdo; v zadnjih treh letih pa je vendarle zaznamovati velik napredek in izboljšanje časopisja v celi državi. Pri tem se je novinarstvo moralo boriti z velikimi tehničnimi težavami. Brzobjavna in telefonska služba je poslovala okorno in ni bila dovolj organizirana, da bi mogla vedno ob pravem času biti časopisju na razpolago. Zato je bila javnost tudi večkrat napačno informirana in smo se mnogokrat morali bojevati proti neresnici in tendencioznosti, ki je imela svoj izvor izven novinarstva. Vlada je premalo uvaževala važnost zdravega javnega mnenja in žurnalistiki premalo pomagala v njenem naporem in odgovornem delu.

Razmere so se medtem vidno popravile, ter vidimo, da je informacija javnosti vedno boljša. Ali še daleč smo od tiste stopinje in od tistega ugleda, ki ga ima časopisje v drugih državah, kjer tvori potenco, ki preko nje ne morejo iti niti vlada niti stranke. Naše novinarstvo mora dobiti priliko, da se strokovno še izpopolni in da razširi svoje obzorje. Treba je, da država to vprašanje ima vedno pred očmi, ker je časopisje napram celnemu svetu slika dnevnega državnega življenja ter ne sme biti nobenemu odgovornemu državniku vseeno, kako ta slika izgleda. Jasno je, da je ta večkrat prav nezadovoljiva, ali to ima svoj izvor in nezadovoljivosti razmer, v katerih živimo; glavno je, da je ta slika verna in ne pretirava na način, ki ga je smatrati za škodljivega za normalen razvoj. V tem oziru je treba še mnogo izpopolniti in tudi mnogo nedostatkov odstraniti. Novinarstvo ima tudi, važen vzgojni namen. Potom dobre in resnicoljubne žurnalistike se vse javno življenje in vsa narodna morala vodi v zdravo smer in se sproti odstranjajo vsi škodljivi vplivi na ta razvoj. Za ta cilj pa je treba izobrazbe in mnogo razumevanja tudi od strani državnih faktorjev, da podpirajo časopisje in mu dajejo potrebne informacije. Ta vzgojna stran časopisja se mnogo preveč zanemarja, in moramo večkrat čitati stvari, ki bi bilo boljše, da bi se ne natisnile.

Novinarski kongres v Splitu ima namen, da vladi in vsej javnosti pove nedostatke, ki ovirajo zdrav razvoj časopisja. Treba je predvsem iz-

boljšati gmojno stran poklica, ki vrši silno naporno in odgovorno delo. Ali to je končno stvar organizacije, in mi samo pristavljamo, da naša javnost dozda pre malo upošteva žurnalistično delo. Važna je pa v prvi vrsti druga plat novinarskega vprašanja, ki je ne moremo nikdar dovolj povdariti, da je treba novinarstvo strokovno poglobiti in da je to vprašanje eminentno javno vprašanje, ki se mora zanj zanimati država sama, s podporami, štipendijami, učnimi stolicami in drugimi napravami, ki bodo zasledovale ta cilj. Jugoslovensko novinarstvo mora imeti priložnost, da se spozna z razmerami celokupne države, da pogleda globlje v državni in družabni mehanizem, ter nas točno in verno sproti informirano tvevnih dogodkih javnega značaja. Večkrat vidimo, da prinašajo listi pri nas obsirna poročila o zunanje političnih dogodkih, dočim se baš domače življenje zanemarja ali celo ignorira. To diletantstvo mora izginiti in se umakniti večji stvarnosti.

V ta namen pa je treba zbuditi več razumevanja tudi v drugih krogih, ki so poklicani, da sodelujejo pri tvorbi in vodstvu javnega mnenja, in posebno pri državi sami. Le na ta način bo novinarstvo moglo vršiti svojo nalogo ter bo lahko v veliki meri pripomoglo k temu, da se država hitreje konsolidira in se ustvari zdravi temelji za njen nadaljni razvoj.

Revizija gospodarskih naredb. Publikacija seznama.

Danes je izšel seznam naredb, pravilnikov, odlokov in začasnih zakonov, ki jih je izdal ministerski svet, ministerstva in pokrajinske vlade v razdobju od 1. decem. 1918 pa do sprejetja ustave dne 28. junija 1921, ki so bili po čl. 130. ustave predloženi zakonodajnemu odboru v revizijo. Seznam je razdeljen po odsekih in obsega skupaj 594 zakonov in naredb.

V prvem odseku za finance in trgovino je predložilo finančno ministerstvo 120 zakonov in naredb, ministerstvo za trgovino 48 naredb, med njimi pet naredb deželne vlade za Slovenijo.

Drugi cilek obsega notranje zadeve in prosveto. Njemu je predložilo notranje ministerstvo 93 zakonov in naredb, ministerstvo prosvete 65 naredb. Notranjih zadev specijelno za Slovenijo se tiče 24 naredb, prosvetnih zadev v Sloveniji pa 10 naredb.

Tretji oddelek za socialno politiko, narodno zdravje in prehrano ima 134 naredb predloženih v revizijo. Od tega odpade na ministerstvo za socialno politiko 91 naredb, na ministerstvo narodnega zdravstva 33 in na bivše ministerstvo za prehrano in obnovo dežel 10 naredb.

Četrti odsek ima revidirati zadeve, ki se tičejo pravosodja, verstva, vojne, zunanjih zadev, in predsedništva vinistarskega sveta, celokupno 163 naredbah. Od tega odpade na pravosodno ministerstvo 26 naredb specijelno za Hrvaško 10, za Bosno in Hercegovino 12, za Slovenijo 16, za Dalmacijo 12, za Vojvodino pa 15 zakonov. Ministerstvo ver je predložilo 10 uredb, vojno ministerstvo 46, ministerski svet 7 in zunanje ministerstvo 16 zadev, med njimi mirovne pogodbe z Nemčijo, Avstrijo, Madžarsko in Bolgarsko, rapalsko pogodbo in sevrsko.

Peti oddelek ima prometne, pošne, gradbeno, poljedelske in šumske zadeve ter agrarno politiko pregledati v 84 naredbah in zakonih. Od tega odpade največji del na agrarno reformo in sicer 48 naredb, na gradbeno ministerstvo 26 naredb, na prometno 14, na ministerstvo za gozdarstvo in rudarstvo 18 naredb, in na poštno 4 naredb.

Naše kroge zanima predvsem revizija finančnih in gospodarskih naredb, ki so bile izdane v preteklih dveh in pol letih in ki so zelo občut-

no posegle v naše gospodarsko življenje in pridobitne razmere, zato navajamo v naslednjem podrobni seznamu zadev, o katerih bo razpravljaj zakonodajni odbor:

1. Naredba o organizaciji Ministrstva financ od 25. 2. 1919 l. Služb. Nov. št. 14—19.

2. Naredba o izmeni čl. 26 uredbe organ. Min. financ od 27. 6. 1921 l., Služb. Nov. št. 156—21.

3. Naredba o proviz. ureditvi (Delegacija) Poverjeništvu Min. financ od 26. 2. 1919 l., ABr. 309, Sl. Nov. št. 15—19.

4. Naredba o izmeni in izpopolnitvi naredb o provizorni ureditvi deleg. Min. financ od 26. 2. 1919 l., ABr. 309 od 20. 11. 1920, Služb. Nov. št. 286—20.

5. Naredba o začasn. ustanovitvi in organizaciji finanč. uprav. sodnije za Hrvaško in Slavonijo, Medimurje in Reko od 30. 5. 1919 l. Sl. Nov. št. 61—19.

6. Začasni zakon o prorač. dvajstih letnih za mesece: september, oktober, november in december 1919 leta, januar, februar, marec, april in maj 1920 l. z najnujnejšimi fiskalnimi odredbami od 4. aprila 1920, Sl. Nov. št. 78.

7. Začasni zakon o proračunu drž. dohodkov in izdatkov za l. 1920-21 fin. zakonom za isto leto in izpremembami in dopolnitvami kakor tudi izrednim in dodatnim kreditom od 21. avgusta 1920, Sl. Nov. št. 185.

8. Začasni zakon, s katerim se izpremenjujejo in dopolnjujejo odredbe proračuna po izpremenjevalnih predlogih fin. odbora narod. skupščine z dne 26. avgusta 1920, št. 247.

9. Začasni zakon o prorač. dvajstih letnih za mesece junij in julij l. 1921, Sl. Nov. št. 121.

10. Začasni zakon o prorač. dvajstih letnih za mesece junij in december 1921 z dne 27. junija 1921, št. 154.

11. Naredba o začasnem reguliranju plač ministrov na razpoloženju z dne 16. junija 1920, Sl. Nov. 185.

12. Naredba o izpremembi in dopolnitvi zgoraj cit. naredb z dne 5. decembra 1920, Sl. Nov. 282.

13. Naredba o organizaciji fin. oblasti v Vojvodini z dne 30. avgusta 1920, Sl. Nov. 204.

14. Naredba o vračilu stroškov drž. uradnikom za službena potovanja in selitve z dne 30. septem. 1920.

15. Naredba o drag. dokladah za drž. nameščence, penzioniste, in njih pripadnike z dne 29. septemb. 1920.

16. Naredba o drag. dokladah za ozemlje Srbije in Črne gore z dne 6. junija 1921, Sl. Nov. 129.

17. Naredba o nabavnih zadrukah za drž. uslužbenca z dne 5. decembra 1920, Sl. Nov. 292.

18. Naredba o upeljavi dinarske plače za vse drž. uslužbenca od 20. aprila 1921, Sl. Nov. 111.

19. Naredba o drag. dokladah drž. uradnikom z dne 28. aprila 1921 Sl. Nov. 111.

20. Naredba o prenosu pravice za podpisovanje odlokov od ministra na ministrskega pomočnika generalne direktorje in njih pomočnike z dne 12. maja 1921, Sl. Nov. 112.

21. Naredba o nagradi finančnih uradnikov in drugih nameščencev za pobiranje davkov z dne 27. junija 1921.

22. Naredba o izpremembah o odobravanju občinskih in okrožnih proračunov z dne 27. junija 1921, Sl. Nov. 166.

23. Odlok min. sveta o draginjskih doklad osebam, ki dobivajo od države milostno oskrbo z dne 4. junija 1921. (Dalje prihodnjič).

Statistika rudarstva v Sloveniji za leto 1920.

(Nadaljevanje.)

Mezdne razmere so razvidne iz sledečih izkazov I, II in III. K tem izkazom se pripominja, da so v njih upoštevani le pazniki in delavci, ki so zaposleni pri rudnikih v ožjem pomenu (vključno separacije). Izvzete so torej osebe, ki delajo v topilnicah in drugih stranskih rudniških

obratih. Mezdne razmere letih so vpisane pod b) (Mezdne razmere pri stranskih rudniških obratih).

Za mezno statistiko se je vzelo za podlago sledečo razvrstitev delavstva:

1. Kopači (tudi mlajši kopači in jamski tesarji) in vozači;

2. Drugi odrasli jamski delavci;

3. Jamski mladostni delavci (čistilci, vlačilci in drugi v jami zaposleni nedorasli delavci);

4. Nadnevni odrasli delavci;

5. Nadnevni mladostni delavci (učenci, tekači in druge podobne kategorije neodraslih nadnevni delavcev);

6. Delavke ne glede na starost.

V nadnevni kopih pri pravem rudarskem delu (priprava, odkop, odvoz, izkop) zaposleni delavci so upoštevani med jamskimi delavci, odkrivači pri premogovnih nadnevni kopih pa med nadnevnimi delavci.

K posameznim izkazom se pripominja:

1. Izkaz I. predočuje povprečno število delavcev, število storjenih in izgubljenih šihov, slednjič mezne odbitke in čiste zaslužke.

Pri izračunanju čistih zaslužkov so se odšteli od nečiste mezde (vključno morebitnih izplačanih stanarin, starostnih doklad, draginjskih doklad, nabavnih prispevkov in drugih rednih prejemkov) mezni odbitki:

a) za streljivo in vžigala in druge delovne pripomočke, izvzemši svečavo in orodje, ki se morata dati delavstvu brezplačno na razpolago,

b) za obligatno bratovsko-skladnično zavarovanje in

c) za rudarske zadruge.

Niso pa se odšteli morebitni odbitki za živila, najemnine, prostovoljne zavarovalnine in denarne kazni.

Izkaz I.

Število delavcev in čisti zaslužek.

Vrsta rudnikov Delavska kategorija	Povprečno štev. delavcev	Čisti letni zaslužek					
		Skupaj		odpade na 1 delavca			
		K	v	celoletne		za 1 ših	
		K	v	K	v	K	v
A. Rudniki za črni premog.							
B. Rudniki za ružjavi premog.							
1. Kopači in vozači	5178	83,198.140	25	10.067	63	59	38
2. Drugi jamski odrasli delavci	429	7,694.679	76	17.936	29	61	26
3. Drugi jamski mladostni delavci	56	403.341	59	7.202	52	25	68
Vsota jamskih delavcev	5663	91,296.202	60	16.121	53	59	19
4. Nadnevni odrasli delavci	4587	65,341.664	89	14.244	97	43	681
5. Nadnevni mladostni delavci	230	1,828.129	73	11.728	69	28	20
6. Delavke	1086	9,331.189	08	8.592	25	32	28
C. Drugi rudniki.							
1. Kopači in vozači	275	4,023.350	95	14.630	36	54	80
2. Drugi jamski odrasli delavci	94	1,102.496	92	11.728	69	44	—
2. Jamski mladostni delavci	26	204.786	22	7.876	38	29	31
Svota jamskih delavcev	395	5,330.634	09	13.495	27	50	55
4. Nadnevni odrasli delavci	193	2,570.151	17	13.316	84	55	35
5. Nadnevni mladostni delavci							
6. Delavke	122	939.809	01	7.703	35	33	03

(Dalje prih.)

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Po uradnih virih sestavil I. Mohorič.)

(Nadaljevanje.)

Pri stavbi zadnjega odseka južne železnice, ki nam je ohranjena v mnogoštevilnih študijah, skicah in popisih Ghege, pl. Wagensburga, Fillungerja, Czermaka, Schoenererja, Varonija in Negrellija, so morali na ljubljanskem barju med Notranjo-Gorico in Zalostno goro kopati do 38 m globočine, da bi prišli na solidna tla za železniški nasip, ki je imel proračunanih 122.778 m³ prostornine in da se je doseglo ravnovesje, se je porabilo ca 682.099 m³ kamenega materiala, od katerega je 559.321 m³ v zemlji. Enako spada stavba borovniškega mostu med prvovrstne zanimivosti tedanje tehnike. Je 569 metrov dolg in 38 metrov visok, dvanadstropen in sicer spodnji v 22 obokih a 15,2 m, gornji v 26 obokih a 16,7 odprtine. Za stavbo mostu se je porabilo 320.000 m³ kvadrov in lomljenega kamna in 5.000.000 kosov

Operati št. 1530: Situation und Längenprofil, der Dammerstellung im Leibacher Moorboden etc.

Plan des Franzdorfer-Viaduktes von Ing. Fillunger, št. 442.

opeke. Stavbena doba pa je trajala od 1850 do 1855.

Med stavbo zamudljive proge v Trst pa se je dogodil v avstrijski železniški politiki največ pod pritiskom težke državne finančne krize temeljit in desperaten obrat, namreč prehod od sistema državnih železnic k sistemu privatnih, subvencioniranih železnic, ki se je izvršil v letih 1854 do 1858. Proti koncu 1854 je obstajalo namreč 2617 km železniškega omrežja v celi tedanji morarhiji, večinoma seveda na severu, in od tega je bilo 1852 km državnih, razen 90 km, ki so se ravno gradile — med njimi na jugu tržaška proga in lombardsko-beneška linija. Do konca l. 1856 je bilo naloženih v Avstriji v železniške stavbe 371 milijonov forintov, med temi 291 milijonov državnega denarja. Za promet na železnicah je bil izdan v treh zaporednih naredbah leta 1840., 1847. in 1852. železniški policijski red in kot izvrševalen organ postavljeno c. kr. splošno železniško nadzorstvo.

Že nov koncesijski zakon z dne 14. septembra 1854 št. 238 in istočasno postavljen osnutek programa železniških stavb z dne 1. junija in 1. novembra 1854 so bili simptomi preobrata železniške politike. Omenjeni zakon je nudil v primeru z direktivami za l. 1837 zasebnemu podjetstvu mnogo večje ugodnosti,

predvsem podaljšanje koncesijne dobe na 90 let in državno obrestno jamstvo, dasiravno brez vsakih natančnejših določb. Uradni del »Wiener Zeitung« z dne 10. novembra 1854. l. prinaša načrt novega omrežja, katerega koncesiranje, kakor pravi tekst, se bo posebej favoriziralo in ki resumira glavne smeri tedanjih državnogospodarskih in trgovsko političnih interesov. Med motivi izpremembe političnega principa navajajo predvsem ogromno delo, ki je ležalo na reformirani, toda še nezadostno organizirani upravi vsled gospodarskih reform kmetijske odveze, katastralnih del in davčnih uredb in reforme carinstva; — v resnici pa je bil glavni vzrok kroničen deficit državnih financ in politične komplikacije.

Predno je poteklo leto po otvoritvi proge v Trst, je morala vlada pod ministerovanjem Brucka, da bi postala kos svojim najbolj perečim in nujnim vprašanjem, da bi regulirala valuto in se pripravila za vse eventualitete političnih komplikacij, ki so nato izbruhle l. 1859 in 1866, prodati vse dovršene in ravno pričete proge finančnim skupinam, ki so se združile okrog po francoskem vzoru Periérovega »Credit mobilier« ustanovljenega c. kr. priv. kreditnega zavoda za obrt in trgovino. — Združile so se v omenjen sindikat predvsem Rothschildove kapitalistične skupine in z njimi zvezani francoski kapitalisti Najprej so se dali pridobiti za prodajo lombardsko-beneške proge in kupna pogodba je bila sklenjena že 14. marca 1856. Glede ostalega omrežja, ki je bilo deloma že v prometnem obratu, deloma pa se je komaj gradilo, pa so trajala pogajanja do konca novembra 1858. Končno je bila podpisana pogodba, s katero je bila konsorciju finančnih krogov z nad 50% zgubo za vsoto 100 milijonov forintov prodana južna državna železnica, da bi se vsaj deloma zopet mobilizirale investicije državnega kapitala in pridobila sredstva za sanacijo državnih financ, ki so stale po trgovski krizi l. 1857 zelo na robu. — Sprijazniti so se morali s koncesijami in privilegiji, ki jih je zahtevala družba in ko se je l. 1858 konstituirala kot c. kr. privilegirana južna železniška družba, začela na jugu era nje-nega monopola in režima, ki je preživel celo definitivni povrat k sistemu državnih železnic po 1873. l. in sega z vsemi dovolj fatalnimi posledicami na rob sedanjega stoletja. Družba je prevzela za komercialni monopol, ki ji je na jugu odpiral najboljše izgledne obveznosti, da nagradi posamezne komponente in transverzalne k glavni progi. Ona je s svojo tarifno politiko pozneje odločevala o gospodarskem razvoju naših pokrajin čela desetletja. Ona je preživela politični polom 1867. l., ki je definitivno odtrgal Lombardijo in Benečijo, kjer se je še razvijalo njeno omrežje ter omogočil v nagodbi za jug kritično formo dualizma in ji oddelil zopet ogrske proge ter dal podjetju popolnoma internacionalen značaj, ki je s fiskalno-upravnega stališča zahteval reformo celotne organizacije podjetja.

Statistische Monatschrift: Die garantierten Eisenbahnen vom 1858—1878. Bd. VI. S. 289.
 Viktor Röll: Encyclopedie des gesamten Eisenbahnwesens. Wien 1890—1895. 7 Bde.
 Koch u. Opitz: Eisenbahn und Verkehrs Atlas von Europa 1910.
 Dr. J. Kozel: Die Verstaatlichung der Eisenbahnen in Österreich, Leipzig 1895.
 v. d. Borgh: Das Verkehrswesen. Leipzig 1894.
 Viktor Röll: Entwicklung der Eisenbahngesetzgebung in Österreich. (Zv. IV. v Geschichte d. öst. Eisb.), Wien 1899.
 S. Sonnenschein: Lokalbahnwesen in Österreich. Wien 1886.
 Haberer: Geschichte des Eisenbahnwesens. Wien 1884. Bd. 1. der Bibliothek d. Eisenbahnwesens.
 Zeitschrift des k. preussischen statistischen Bureaus XII.
 Die historische Entwicklung des deutschen und deutsch-österreichischen Eisenbahnnetzes von 1838—1881. Berlin 1883.
 Tafel zur Statistik der österreichischen Monarchie 1850—1874.
 J. Fillungen: Vergleichende Statistik über die Real- und Produktionswerte der Landwirtschaft, Montanindustrie, Verkehrs- und Kommunikationsanstalten etc. Wien 1868.
 Hauptergebnisse der österreichischen Eisenbahnstatistik. Wien 1895.
 Dr. E. Koch: Geschichte der deutschen Eisenbahnpolitik. Leipzig 1912.
 Dr. F. Hahn: Die Eisenbahnen, ihre Entstehung und gegenwärtige Verbreitung. Leipzig 1911.
 Ch. Gomel: Les chemins de fer en Outriebe. N. Dictionnaire d' economie politique. Paris. 1902.

Pregled neposrednih davkov

s stališča novega finanč. zakona.

(Nadaljevanje.)

Navedeno velja tudi za takozvano tarifno najemnino, ki se odmerja v zmislu § 5. a. zakona z dne 9. 2. 1882, drž. zak. št. 17. Davčni popusti so ukinjeni. Tarife hišne razredarine bi zgledale torej tako-le:

Nova tarifa:

Za hišo	Znaša hišno-razredni davek, ako pade začetek zidanja hiše v dobo:			
	pred 1. jan. 1912, t. j. za stare hiše	po 31. dec. 1911, t. j. za nove hiše	po 31. dec. 1911, t. j. za nove hiše	po 31. dec. 1911, t. j. za nove hiše
I. 40—36	1320	—	1023	—
II. 35—30	1080	—	837	—
III. 29—28	900	—	697	50
IV. 27—25	750	—	581	25
V. 24—22	600	—	465	—
VI. 21—19	450	—	348	75
VII. 18—15	300	—	232	50
VIII. 14—10	180	—	121	50
IX. 9—8	120	—	81	—
X. 7	90	—	60	75
XI. 6	60	—	40	50
XII. 5	33	—	22	29
XIII. 4	30	—	19	86
XIV. 3	15	—	8	52
XV. 2	12	—	6	90
XVI. 1	9	—	6	09
Za vsak nadaljni del nad 40 se plača drž. davek	30	—	23	25

Poleg državnega davka se pobira še 70% ni enotni državni pribitek in avtonomne doklade. Podlago za preračunjenje pribitka in avtonomnih doklad tvori zgoraj ugotovljeni državni davek. To določa zadnji odstavek »A« in pa odstavek »C« člena 36. novega finančnega zakona.

Zgoraj smo omenili tarifno najemnino. Ker ta izraz domnevno ne bo vsakemu znan, dodajamo siedeče pojasnilo.

Večkrat se dogaja, da je hiša le deloma dana v najem. Deloma jo rabi namreč hišni lastnik sam. V takih slučajih se na deželi odmerja najemnina. Vendar se od onih stanovanjskih delov, ki jih uporablja hišni lastnik, odmerja najemnina le v višini razredarine, odpadajoče po številu zadevnih stanovanjskih delov, v uporabljenih po hišnem posestniku. Ta del najmarine, ki se ravna po tarifi za razredarino, se imenuje tarifna najarina.

b. Najmarina.

Dosedanje stanje. Najmarina za Ljubljano je znašala doslej (davčno l. 1920) 195,6% dogovorjene ali ocenjene kosnate najemščine.

Podlaga za avtonomne doklade se je ugotovila po starih predpisih, t. j. po zakonih, ki so veljali pred finančnim zakonom. Poleg državnega davka se je pobiral še 60% ni enotni državni pribitek. V ostalih krajih je znašalo davčno merilo za državni davek 12% čiste najemščine. Od tako preračunjenega državnega davka se je pobiral še 70% enotni državni pribitek in avtonomne doklade.

Ako je bila hiša »davka prosta«,

je znašalo davčno merilo za državni davek v Ljubljani le 4,25% in v ostalih krajih pa 3,5%. Enotni državni pribitek in pa avtonomne doklade so se pobirale pri takih hišah v Ljubljani od 22²/₃% odmerne podstavke, drugod pa ravno tako, kakor da hiše ne bi bile davka proste t. j. od 12%-nega davka. Navedena davčna merila so pa veljala le za »stare« hiše, katere se je začelo zidati pred 1. 1. 1912. Glede »novih« hiš so ostale v veljavi tudi za davčno leto 1920 stare določbe.

Da olajšamo pregled, priobčujemo tu tabele o odmeri najmarine za davčno leto 1920.

Označba hiše	Kraj, kjer leži hiša	Ako hiša ni davka prosta, tedaj znaša:		Ako je pa hiša davka prosta, tedaj pa znaša	
		neto davčno merilo za drž. davek	podlaga za avtonomne doklade in enotni državni pribitek	neto davčno merilo za drž. davek	podlaga za avtonomne doklade in za enotni državni pribitek
		od »čiste« najemnine		od »čiste« najemnine	
»nove« hiše	Ljubljana	16,15%	16,15%	4,25%	16,15%
	ostali kraji in mesta	10,5%	10,5%	3,5%	10,5%
»stare« hiše	Ljubljana	19 ² / ₃ %	22 ² / ₃ %	4,25%	22 ² / ₃ %
	ostali kraji in mesta	12%	12%	3,5%	12%

»Čista najemščina je ona, ki ne vsebuje nikakih neobdajljivih prejemkov, kakor gostiščino, vodarino, prejemke za razsvetljavo itd.

Novi finančni zakon ne vsebuje glede davčnih meril pri najmarini bistvenih sprememb. To se razvidi iz sledeče tabele, ki velja za davčno leto 1921:

Označba hiše	Kraj, kjer leži hiša	Ako hiša ni davka prosta, tedaj znaša:		ako je pa hiša davka prosta, tedaj znaša:	
		neto davčno merilo za drž. davek	podlaga za avtonomne doklade in enotni državni pribitek	neto davčno merilo za drž. davek	podlaga za avtonomne doklade in za enotni državni pribitek
		od »čiste« najemnine		od »čiste« najemnine	
»nove« hiše	Ljubljana	16,15%	16,15%	4,25%	16,15%
	ostali kraji in mesta	10,5%	10,5%	3,5%	10,5%
»stare« hiše	Ljubljana	20%	20%	4,25%	20%
	ostali kraji in mesta	12%	12%	3,5%	12%

Finančna uprava je stremila za tem, da se je odmera najmarine kolikor možno zjednostavila.

Priznati pa moramo, da je sestava odmernih tabel o najmarini zelo težka, ker novi in stari finančni zakon ni povsem jasen. Po našem mnenju odgovarjajo objavljene tabele najbolj črkam in zmislu finančnih zakonov. Vse druge interpretacije so več ali manj prisiljene.

Novi finančni zakon pa vsebuje nadalje še določbe, katere mora vsakdo znati. Zadevne spremembe so te-le:

Hišna najarina od hiš na deželi, kjer niso vse zgradbe zavezane najmarini, ne sme biti manjša od hišne razredarine. Nekateri hišni lastniki, ki so plačevali na deželi visoko hišno razredarino, so namreč davčno breme zmanjševali na ta način, da so dali večje število stanovanjskih delov za malenkostno svoto v najem. S tem so dosegli, da se jim je morala predpisati hišna najarina, ki je bila dokaj nižja od razredarine. To manipulacijo preprečuje novi finančni zakon. Ta določba pa velja dozdevno le za hiše, ki so le deloma oddane v najem. Pri hišah pa, ki so popolnoma oddane v najem more pa znašati najarina manj kot razredarina.

Konečno ima finančni zakon še novo kazensko določbo za one hišne posestnike, ki ne bi davčni oblasti pravilno in točno prijavili hišno najemnino. Taki posestniki izgube pravico sodno zahtevati višjo najemnino, kakor je ona, ki so jo prijavili davčni oblasti. Vrhu tega jih zadenejo še ka-

zenske posledice po veljavnih davčnih zakonih.

III. Občna pridobnina

se odmeri po novem finančnem zakonu za davčno leto 1921. istotako kakor se je odmerila za davčno leto 1919. in 1920. Za davčno leto 1921. bomo imeli toraj zopet skrajšano sumarično postopanje.

Obratni znaki kakor n. pr. promet, število zaposlenih uslužbencev itd. se ne bodo znova ugotovljali. Oni davčni postavki, katerega se je predpisalo za zadnje davčno leto 1920. se bodo v obče predpisali tudi za davčno leto 1921. Davčno breme toraj redoma ne bode višje kakor za predidode leto. Analogno se bode postopalo tudi za taka podjetja, ki se na novo ustanove in torej tudi prvokrat obdajo. Novi finančni zakon pa že določa, da se bode za davčno dvoletje 1922.-23. odmeril obrtni davek že po določilih zakona o osebnih davkih. Ugotovil se bode najprej kontingent, t. j. ono davčno svoto, katero morajo davčni zavezanci kriti za dvoletje 1922.-23. z obrtnim davkom. Kontingent bo znašal toliko, kolikor znaša predpis na obrtnem davku (v kontingentu in izven kontingenta) po stanju gotovega dne, katerega določi finančni minister. Kakor slišimo, se bo določil kot tak dan 1. oktober 1920. Posle kontingentne komisije prevzame za Slovenijo deželna pridobninska komisija v Ljubljani.

Finančni zakon vsebuje nadalje neko določbo, s katero se ne moremo strinjati. To določbo omenjamo tu le

Compass 1914. — Finanzielles Jahrbuch. Wien. 4 zvezki.
 Ign. Konta: Eisenbahn-Jahrbuch, Wien. Od 1868 vsi letniki.
 Eisenbahnbetriebsordnung vom 16. November 1851 (Hdusgabe Öst. Ges. 54).
 Statistische Nachrichten von den Österreich. Eisenbahnen (vom stat. Depart. im Handelsministerium od 1870 do 1888).
 Sammlung der das Österreich. Eisenbahnwesen betreffenden Gesetze, Verordnungen, Staatsverträge und Konstitutivurkunden von J. R. v. Pollanez und Dr. H. Wittek 1870—1878. Lieferung I u. IV. — Sammlung der auf dem Gebiet des Eisenbahnwesens hinausgegebenen Normen und Konstitutionsurkunden etc. Izdelal statistični oddelek železniškega ministerstva od 1897 letno.
 Anlagekapital der Lokomotiveisenbahnen. Izdalo železniško ministerstvo 1896.
 Jaques H.: Eisenbahnpolitik u. Eisenbahrecht in Österreich. Wien, 1878.
 A. R. v. Lindheim: Unsere Eisenbahnen in der Volkswirtschaft.
 E. Sax: Die Verkehrsmittel in Volks- und Staatswirtschaft. II. zv.
 Denkschrift zu dem Entwurfe eines neuen Eisenbahnnetzes der österr.-ung. Monarchie, Wien 1863.
 Über das Verkehrswesen in Österr.-Ungarn. Lloyd-Verlag 1878.

mimogrede, ker ima tudi odstavek za rentnino in dohodnino slično določbo. Obravnavali jo bomo obširneje takrat, ko bomo govorili o dohodnini, ker bo rodila ta določba ravno pri dohodnini najtežje in najboljše posledice za davčne zavezance.

Finančni zakon določa namreč, da se bo davčne stranke le enkrat, t. j. le splošno pozvalo k napovedi. — Rok za vložitev izjav za kontingentirano pridobnino se razglasi samo javno na običajni način. Kdor v določene roku ne vloži izjave, temu se odmeri obrtni davek na podstavi uradnih podatkov. Priredbeni organi niso v tem primeru zavezani, da bi davčnega zavezanca še posebe pozivali, naj vloži napoved.

Trgovec in zavarovalno vprašanje.

Znano je, da je zavarovalna stroka danes pri nas v Sloveniji še zelo malo razvita, ker se odgovorni faktorji v obče nič ali pa premalo brigajo za to, da se tuči to vprašanje temeljito razpravlja v javnem listu. — Zelo mnogo slučajev je, da trgovec ob ustanovitvi svoje trgovine, ob prejemu novih zalog blaga, ob nakupu novih objektov, premičnin ali nepremičnin, malokedaj in pravčasno misli na to, da je sam sebi dolžan zavarovati bodisi premičnine bodisi nepremičnine proti požaru eventualno proti tatinskemu vlamu itd. Navadno se odlašajo zavarovanje in se čakajo na to, da ga ena ali druga zavarovalnica z obiskom svojih agentov opozori, da trgovec sploh ni ali pa je premalo zavarovan. Večkrat ima to za trgovca, ki je opustil zavarovanje, dalekosežne in pogubne posledice, ki zamorejo upravnosti njega samega, kakor tudi njegovo družino. Zato je potrebno, da smatra vsak trgovec kot svojo prvo dolžnost, da pregleda svoje zavarovalne police, je-li on sploh in zadostno zavarovan, ne da bi čakal, da ga na to opozori še le zavarovalnica.

Iz bančne prakse je znano, da niso redki slučajji, da trgovec zadostno zavaruje svoje zaloge, svojo hišo, skladišče in eventualna druga poslopja, še le tedaj, kadar trka na vrata banke ali posojilnice pri kateri išče kredit ali posojila in zahteva denarni zavod zadostno kritje z zavarovalnino.

Tudi so nam znani slučajji, da trgovec, celo naš mladi mestni naraščaj, zelo malo pojmuje pomen in vrednost zavarovanja. Iz zavarovalne prakse navajamo sledeči vzgled kot primer:

Mlad trgovec etabliral se je in ustanovil veliko trgovino na drobno in debelo, takoj ob otvoritvi trgovine obiskal je trdnjo zavarovalni zastopnik in se priporočil za zavarovanje tako proti požaru kakor tudi vlamu. Trgovec pa je trdil, da o vlamu niti govora ni, da ne polaga nobene posebne važnosti na zavarovanje proti požaru in je izjavil, da bo de prilično to zavarovanje sklenil. Ta zastopnik je trdnjo večkrat obiskal, nakar se je trgovec konečno odločil in dal zavarovati svojo zalogo, ki jo je sam cenil na 2 milijona kron za 20.000 K, češ, saj mi več ne more zgoreti kot za 20.000 K, saj imamo požarno brambo v mestu.

Zal, da ni navedeni vzgled ozamljen in da je dandanes v Sloveniji mnogo takih trgovcev, ki imajo slično mnenje o zavarovanju in bi radi znali kako bi zamogel ta trgovec odgovorjati pred sodiščem, pred svojo lastno vestjo in pred svojo družino, če bi nesreča hotela upepeliti njegovo premoženje.

Res je, da nimamo danes državnega zakona, ki bi primoral državljan, da so zadostno zavarovani, radi tega pa zahteva pamet in trgovska previdnost, da vsak trgovec, ko prečita te vrste ugotovi, ali je on zavaroval svoje zaloge in druge objekte in če je vsota zavarovanja odgovarjajoča današnjim prilikam.

Zlasti v letošnjem letu povzročil je požar v Sloveniji milijonske škode, trgovskim krogom gotovo ni

neznano, da je povzročil požar v Bohinjski kotlini neizmerne škode na požganem lesu in da je tukaj poleg privatnikov občutno prizadet tudi erar, ki je imel svoje gozdove za bagatelno svoto zavarovane.

Vsled dalje časa trajajoče suše pojavili so se v vseh delih naše slovenske domovine veliki požari in je požarna bilanca zavarovalnic v Sloveniji žal morala izkazati letošnje leto številne zneske iz plačanih odškodnin.

Zato opozarjamo slovenskega trgovca, da uvažuje gornje podatke in temeljito revidira svoje požarne police in ako sam ni siguran, da bo de tozadevno dobro uredil, pozove eno izmed domačih zavarovalnic, ki bo de rada pripravljena dati mu vse potrebne inštrukcije.

Tudi hočemo trgovsko javnost opozoriti na okolščino, da praksa kaže, da velika večina slovenskega trgovstva ni dobro informirana o zavarovalnem vprašanju, zlasti se pojavljajo opetovani slučajji, da se trgovec ne zaveda dolžnosti, da mora svoje zaloge zavarovati do višine vrednosti, ako hoče, da se mu ta odškodnina polno izplača.

(Konec prihodnjič.)

Ljubljanski Veliki Sejem.

Trgovinski minister dr. Spaho v Sloveniji. V nedeljo dopoldne se je minister za trgovino in industrijo dr. Spaho odpravil na Jesenice, kjer si je ogledal tamošnjo tvornico. Opoldne se je odpravil na Bled in se tam posebno zanimal za tujsko industrijo. Proti večeru si je ogledal Bohinjsko jezero in se vrnil potem v Ljubljano. — V ponedeljek sta si minister za trgovino in industrijo dr. Spaho in pokrajinski namestnik Hribar na inspekcijskem potovanju ogledala tovarne slavnikov v Domžalah, dalje tvornice za strojila na Polzeli in keramično tovarno v Libolah. Ob 14. sta ministra dospela v Celje. Minister dr. Spaho si je dal predstaviti zastopnike trgovine in obrti in si popoldne ogledal tovarno za emajlirano posodo in cinkarno v Gaberju, kjer je stopil v stik z delavstvom in se zanimal za njih gnotni položaj. Ob 17.30 se je odpravil v Rogaško Slatino, kjer je prenočil. Od tam je nadaljeval inspekcijsko potovanje proti Mariboru.

Zaščita industrijske svojine na velesejmu. Kakor že objavljeno, je ministvo trgovine in industrije priznalo Ljubljanskemu velikemu sejmu značaj razstave v smislu § 160 uredbe o zaščiti industrijske svojine. Vsled tega uživajo predmeti industrijske svojine, razstavljeni na velesejmu, pravico prvenstva po §§ 90, 107 in 113 uredbe o zaščiti industrijske svojine in to od trenutka, ko se razstavijo pod pogojem, da se najpозneje v treh mesecih po zatvoritvi velesejma pravilno prijavijo upravi za zaščito industrijske svojine v Beogradu. Vsaki taki prijavi za zaščito industrijske svojine je treba poleg splošno predpisanih prilog priložiti tudi potrdilo, ki ga izda uprava (urad) Ljubljanskega velikega semnja o tem. 1. da je predmet, kojega zaščita se zahteva, istoveten z razstavljenim predmetom, pri vzorcu, modelu in žigu tudi o tem, za koje vrste blaga je bil predmet razstavljen. 2. kojega dne in v kojem trenutku da je bil predmet razstavljen. 3. kojega dne da je bila razstava zaključena. Podrobnejša določila so razvidna iz naredbes o izvršitvi uredbe za zaščito industrijske svojine, prijavljene v Uradnem listu št. 1, od 5. januarja 1921, §§ 94 do 99.

Oddaja prenočišč po najemnikih stanovanj. Dogajajo se slučajji, da razni najemniki stanovanj, ki so prijaviili za došle tuje prenočišča, oddajajo ta kar pod roko in brez vednosti stanovanjskega urada. Vsled tega tavajo tujei od urada do nakazanih prenočišč brezuspešno. Stanovanjski urad ljubljanskega velesejma prosi, da se taki neljubi slučajji ne ponavljajo več. Prijavljena prenočišča naj se oddajo le proti stanovanjskemu nakazilu. Cenjeno občinstvo se tudi naproša, da bi zapotilo one tuje, ki bi po mestu povpraševali po stanovanjih, na glavni kolodvor, kjer posluje stanovanjski urad v permanenci (ceč dan in celo noč brez presledika).

PIREDITVE.

Opera. »Tosca«. Začetek ob 19. in pol.

Letno gledališče v hotelu »Tivoli«. Predstava ob pol 21. uri. Pred in po predstavi svira orkester iz Šabca.

Koncert salonske kapele v hotelu »Bellevue« nad Šiško. Vsak dan od 18. do pol 24. ure.

Narodna galerija v Šolskem drevo-redu št. 2. Od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure. Vstopnina 1 D.

Razstava pokrajinskih in planinskih slik v Jakopičevem paviljonu. Od 9. do 12. ure in od pol 15. do 18. ure.

Kolektivna umetnostna razstava Saše Santla v telovadnici »Mladike«. Od 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure.

Umetniška razstava bratov Kralj v Akademskem domu, Miklošičeva cesta.

Razstava ženskih ročnih del v poslopju Kmetijske družbe na Turjaškem trgu. Od 8. do 12. ure in od 14. do 17.

Kino »Ideal«, Aleksandrova cesta. Zadnja predstava ob pol 21. uri.

Cirkus »Slavia« v Tivoli. Predstava ob pol 21. uri.

Cirkus »Kočka« v Tivoli. Predstava ob 20. uri.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Novoustanovljena produktna borza v Novem Sadu je začela poslovati 30. avg. Tega dne se je vršil tudi prvi sestanek na borzi. Drugače se bodo vršili sestaki dvakrat na teden, v torek in petek, od 11. do 12. ure (Njegoševa ul. 1). Na borzi bodo kotirali sledeči predmeti: žito, moka in drugi mlinski produkti, stročje, semena za oje, krompir, olje, mast, slanina, volna, koža, med, vino in druge alkoholne pijače, slive, orehi, les, premog itd. Za borzne agente so določeni: Ivan Jug, Zak Kapen, Manojlo Mano, Momir Rafič, Boža Stojanovič ter Steinbach in Zwiback.

Čehoslovaška trgovska misija je od-potovala v Moskvo. 1. t. m. je odpotovala v Moskvo čehoslovaška trgovska misija, obstoječa iz 8 članov. Misija je vzela s seboj 5 vagonov živeža za Čehoslovake, ki se vračajo domov.

Praški velesejem. Na praškem velesejmu je razstavilo svoje pridatke in produkte 2250 čehoslovaških, 120 evropskih in 46 podjetij iz drugih kontingentov. Do sedaj je javljeno nad 800.000 posetiteljev.

Obnavljanje nemške trgovske mornarice. V prvih šestih mesecih letošnjega leta so lajbedelnice v Hamburgu zgradile že 24 ladij v skupni težini 142.000 ton. Večino teh ladij je naročila trdnka Stinnes. Tudi v Bremenu in Stettinu se pridno gradijo nove ladje.

Industrija.

Kemična industrija na Čehoslovaškem. V Čehoslovaški je ostalo 30 do 70 odstotkov kemične industrije bivše mornarije. Ta industrija je v glavnem navezana na izvoz. Največji njeni odjemalci so: Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija in Ukrajina, računati pa se mora v prihodnjosti tudi na Rusijo. Na vseh teh trgih se mora čehoslovaška kemična industrija boriti z konkurenco Italije, Francije, Anglije in Nemčije. Čehoslovaška kemična industrija proizvaja največ pripomožna sredstva za tekstilno, stekleno, keramično in usnjarsko industrijo.

Obrt.

Razstava ženskih ročnih del na O-srednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani št 3—II. traja za čas velikega sejma vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure v poslopju Kmetijske družbe.

Obrtna razstava v Mariboru. Danes ob 9. uri dopoldne četvrti v Mariboru minister dr. Kukovec prvo mariborsko obrtno razstavo. Dr. Kukovec odpotuje nato tekom popoldneva.

Denarstvo.

Iznos državnih obveznic 7% notranjega posojila dovoljen. Generalna direkcija državnih dolgov objavlja, da je po sklepu finančnega ministra dovoljen iznos državnih obveznic 7% notranjega posojila.

Bolgarija mora takoj plačati vojno odškodnino. Po neuillski pogodbi mora Bolgarija plačati 2.450 milijonov zlatih frankov na račun vojne odškodnine, od

katere glavni del je določen za našo državo. Stambulinski poskušajo na vse mo-goče načine, da se temu izogne; izjavil je mednarodni kontrolni komisiji v Sofiji, da Bolgarija zamore plačati vojno odškodnino v tem obsegu le tedaj, če se razširijo novi neposredni davki na zemljo, kar pa njegova vlada ne more izvršiti, ker bolgarski kmetje, katere bi to breme najbolj zadelo, ne morejo prenesti nikakih novih davkov. Rok, do katerega bi morala bolgarska vlada izplačati navedeno odškodnino, je potekel 1. septembra. Šef mednarodne komisije Clerisey, kateremu je Vrhovni svet naložil dolžnost, da skrbi za točno izpolnitev obveznosti od strani Bolgarije, je zahteval, da mora vlada predpisano odškodnino nemudoma izplačati. Stambulinski dokazuje, da je zahteva neizvedljiva in grozi z demisijo, s katero bi izval komplikacije v notranjosti države. Clerisey pa se na te grožnje ne ozira in zahteva brezpogojno izplačanje vojne odškodnine.

Avstrijsko posojilo. Na 20. septembra sklicani avstrijski parlament bo reševal vprašanje dovolitve novega kredita v znesku 8 milijard, ker dosedaj pogajanja v Parizu in Londonu še niso privedla do povoljnega rezultata.

Carina.

Guatemala je znižala izvozno carino za kavo. Republika Guatemala se je zdrževala le z dohodki izvozne in uvozne carine, davki se sploh niso pobirali. Njen glavni dohodek je bila izvozna carina na kavo, to pa so pobirali Angleži v svrhu amortizacije dolgov. Sedaj je izvozna carina znižana za dve tretjini, mesto tako odpadli dohodkov pa je upe-ljan dohodninski davek.

Promet.

Madžarska ne da premoga. Tri-nonska mirovna pogodba določa, da nam mora Madžarska iz pečuskega pre-mogovnika dobavljati pet let premog. Sklep reparacijske komisije pa se glasi, da mora znašati kontingent 54 odstotkov tamošnjega premogovnika. Danes se iz-koplje v premogovniku vsak dan 250 va-gonov premoga, tako, da bi morali do-biti okrog 135 vagonov. Vendar pa od evakuacije pa do danes nismo dobili še nič. Radi tega preti nevarnost, da se železniški promet v Baranji in Banatu ustavi.

Promet z Zadrom. Radi zvišanja ugodnih pristojbin za inozemske paro-brode in ladje v zadrsko luko, so jugo-slovske parobrodne družbe sklenile, da ne bodo več plule s svojimi ladjami v Zadr. Ta sklep se v Zadru živahno komentira in italijanski listi pišejo o ve-likih škodah, katere bodo radi tega ut-rpeli zadrski Jugoslovani. Storjeno je vse potrebno, da se recipročno uredi vpraš-aje tako, da se odpravi težave, ki vla-dajo sedaj v trgovskem prometu med Ju-goslavijo in Zadrom.

Kmetijstvo.

Na zimski kmetijsko-gospodinjski šoli v Repnjah (p. Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 17. oktobrom t. l. Šola traja 6 mesecev, od 17. oktobra t. l. do 15. aprila 1922. V zavod se sprejme 12 gojenk z vso po-trebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 400 kron mesečno v denarju, v živilih pa za celi tečaj 3 kg masti, 3 kg sladkorja in 30 kg pšenične moke. — Prošnje za spre-jem gojenk, ki morajo biti najmanj 16 let stare, je vlagati do 30. septembra t. l. pri vodstvu kmetijsko-gospodinjske šole v Repnjah, p. Vodice na Gorenjskem.

Iz naših organizacij.

Vabilo na ustanovni občni zbor Tr-govskega gremija v Ribnici, ki se vrši v nedeljo, dne 18. septembra 1921, ob 10. uri dopoldne v salonu A. Podboj v Rib-nici. Dnevni red: 1. volitev ustanovnega odbora. 2. poročilo o računskem zaključ-ku. 3. razdelitev gremijskih pravil. 4. raznoterosti. — Gremij prosi, da se vsi člani zanesljivo in polnoštevno udeležo ustanovnega občnega zboru.

Dobava, prodaja.

Okoli 26.850 kg praznih zabojev (skatelj) in pločevine od konzerv itd., se nahaja v intendantskem skladišču v Lju-bljani, Mariboru in Celju v različnih ve-

likostih. Od te količine je v intendatskem skladišču v Ljubljani 10.250 kg, v Mariboru 15.000 kg, v Celju 1600 kg. Ta material se namerava prodati najboljšemu ponudniku. Interesenti se pozivajo, da stavijo svoje pisemne ali ustnane ponudbe do 16. septembra 1921 predpoldne intendanturi Dravske divizijske oblasti oziroma komandantu vojnega okruha v Mariboru in Celju, kjer se bo zaključila pogodba ta dan z najpovoljnijim ponudnikom. Interesenti morajo položiti kavcijo 10% od ponudbene cene. Ponudbe je kolekovati z 2 din. Navedeni material je na vpogled v intendatskem skladišču v Ljubljani oziroma v Mariboru in Celju.

Debave stavbenega lesa in sicer jelovih in borovih desk ter hrastovega, orehovega, bukovega, jabolčevega in lipovega lesa razpisuje potom natečaja ravnateljstvo državnih železnice kraljevine SHS v Subotici dne 4. oktobra in sicer najkasneje do opoldne. Vlagati je pisemne ponudbe z označenimi posameznimi in skupnimi cenami odelenju železniške direkcije v Subotici v zapečateni kuverti in z naslovom: »Ponuda za drvenu gradju za direkciju državnih železnica u Subotici k br. 16.341/21«. Ponudba mora biti opremljena s kolkom za 20 dinarjev. Ponudnik tuzemec mora položiti kavcijo 10%, inozemec pa 20 odstotkov od ponudbene zneska. Nekaj podatkov o dimenzijah in kvantitetah je interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. Natančnejši spisek s pogoji je na vpogled pri ekonomskem oddelku imenovane direkcije.

Nabava bukovega oglja. 30. t. m. se bo vršila v pisarni Tehničnega skladišča uprave vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu prva ofertna licitacija za nabavo 50 tisoč kg oglja. Kavcija za državljanke znaša 10%. Oglje mora biti dobro žgano, iz bukovega lesa, v velikih kosih, suho, brez prahu in brez manjvrednih primesi. Pravilno kolekovane ponudbe v zapečateni kuverti naj se pošiljajo navedeni pisarni do 30. t. m. Interesenti se pozivljajo, da se te licitacije v šim večjem številu udeležijo.

Razno.

Christoforov odni zvezek v Ljubljani, edini oblastveno dovoljeni zvezek odni zvezek za snemografijo in strojeopisje v Sloveniji s pravico izdajanja pravovrednih izpričeval, vpisuje se ohi mesec september na Domobranski cesti št. 7. Vpisnina 5 din., mesečna šolnina 35 din. Šolsko leto se prične dne 3. oktobra 1921 in traja 10 mesecev.

Vabilo na II. odni občni zbor, ki ga bo imela delniška družba »Družbena spekarne«, d. d., s sedežem v Ljubljani, v četrtek, dne 15. septembra 1921, ob šestnajstih, v posvetovalnici Jadranske banke v Ljubljani, Štejnburgova ulica št. 7, II. nadst., s temle dnevnim redom: a) Poročilo o poslovanju družbe. b) Odobritev bilance minuloga poslovnega leta. c) Razdelitev čistega dobička. d) Slučajnosti. Posest 10 delnic upravičuje do enega glasu. Da sme delničar glasovati, mora vsaj 6 dni pred občnim zborom potrebno število delnic z nezapadljivimi kuponci založiti pri Jadranski banki, pokupnici v Ljubljani. — V Ljubljani, dne 31. avgusta 1921.

Letno gledališče v Hotelu »Tivolij« nudi občinstvu prav pestro večerno razvedrilo, kojega se obiskovalci sermja, kakor tudi domačini v prav obilji meri poslužujejo.

Naseljevanje in kolonizacija južnih krajev. Po uradnih podatkih se je naselilo od dne 1. septembra 1910 do 20. avgusta 1920 v Južni Srbiji 6861 družin, na prostoru, ki meri 57.580,91 hektarjev. Leta 1919 so se naselile 1302 družine na zemljišču, ki meri 11.926,91 hektarjev, 1920 3484 družin na prostoru 29.004 hektarjev. Ena družina je dobila okrog 8050 hektarjev zemlje, kar srednji kmečki družini popolnoma zadostuje. Število hektarjev je seveda izraženo povprečno, ker so dobile nekatere zadruge veliko več. V Bitoljskem okraju je še okrog 40 tisoč hektarjev prostega zemljišča, na katerem se more naseliti še okrog 5000 družin. S kolonizacijo in naseljevanjem v tem okraju se bo začelo še to jesen. V poštev pridejo posebno istrski begunci. Prva skupina naseljencev bo znašala 150 družin. Bitoljski okraj je znan kot eden najbogatejših okrajev v Srbiji.

Amerikanski hiperdreadnought. V Camdenu New-Jerseyu je spuščena v morje velikanska ladija »Washington«, z 35.590 tonami. Ladija je urejena na električen pogon. Posadka šteje s častniki 1411 oseb

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Maksimiranje cen povzročilo pomanjkanje blaga, ker ga producenti vnovči lahko drugod. Na trgu že delj časa ni nikakih jeje in krompirja, in to ravno v času, ko ni nobenih zalog. To početje se bo nadaljevalo letošnjo zimo nedvomno še v večjem obsegu. — Glede govejega mesa vlada na trgu ugodno stanje. Vstred konkurence so cene pri ostalih mesarjih padle; najboljšo meso 38 do 32 K kg. — Telatine je v izobilju; 18 do 22 K kg. — Maksimalna cena za slanino se je dotočila na 58 K kg. Na trg je došla same slaba slanina domačih prašičev, dobrega blaga nič, vzlic velikemu povpraševanju po slanini, ker ravno v jesenskih mesecih, ko so pošle zaloga, vlada največje povpraševanje. Parazina se drži na starih cenah, 59 do 70 K par pišček. — Divjačina: mapi nad 3 kg 30 K, pod 3 kg 20 K, jarebitca 25 do 30 K. Zelnjave je malo. Zeljnatih glav ni, in še to, kar pride, je slabe kvalitete. Maksimalna cena za zeljnato glavo najboljšje vrste je 6 K, kielo zelje 10 K kg, ohrovt maksimalna cena za najboljšo glavo 6 K, solata 2 K, koleraba 30 vis. komad fižol luščeno novi 10 K hiter. — Cene žitnih izdelkov so letošnjo jesen neverjetno zrasle. Ječmen 10 K kg, oves 8 K, kuruza 10 K, ajda 9 K, leča 17 K, pšenica 10,50 K. Bldino bela moka se drži še na ceni 18,40 K kg.

Poljski pridelki. Trgovina s poljskimi pridelki tudi danes ni prinesla nikakih sprememb. Slab dovoz, katerega povzročuje pomanjkanje vagonov, se še do danes ni zboljšal. Promptnega blaga je le malo, kupci se drže rezervirano in tako počiva promet. Pšenica notira 1070 do 1290 K, kuruza 870—880 K, oves 785 do 900 K, ječmen 950 K, Moka 0 16,80 K z vrečo. Cene franko Zagreb.

Hmelj.

VIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov in o razporeženju na hmeljskem trgu. Zalec (Savinjska dolina), dne 2. septembra 1921. V 8—10 dneh bo končano obiranje poznega hmelja. Glede množine so hmeljarji — če tudi ne vsi — zadovoljni; kakovost poznega hmelja je pa izborna; če tudi tvorba kobil ni povsod enaka in pravilna, vendar je njih barva in vsebina prav lepa in prav odlična. — V hmeljski kupčiji je nastal mal presledek. Društveno vodstvo.

XIV. brzojavno tržno poročilo. Zatec, 2. septembra 1921. Mirno — 6500—7000 č. K za 50 kg.

Nürnberg. Prijetnejše — 6500 do 7200 M za 50 kg.

XV. brzojavno tržno poročilo. Zatec, 3. septembra 1921. Nekoliko več povpraševanja — ugodnejše, 6500—7000 č. K za 50 kg.

Nürnberg. Malo kupčije, slabejše.

Svetovni trg.

Praga: pšenica češka 375 do 420 K, moravska 375 do 410, slovaška 370 do 390, rž češka 350 do 370, slov. 350 do 370, ječmen češki 340 do 375, oves 310 do 320, proso 240 do 260, praso luščeno 460 do 500, mak 1100 do 1200, rumeni grah 350 do 380, zeleni grah 375 do 380, Viktorija 400 do 450, leča 700 do 1100, kimej 750 do 800, rudača deteljina stara 1400 do 2500, bela deteljina 2000 do 4500. Švedska deteljina 2000 do 2800, inkarnat 700 do 800, esparzeta 300 do 350, seno 270 do 310, slama 40 do 100, kuruza od Bratislave 330 do 335.

Solun: žita: pšenica boljše kvaliteta 152, pšenica slabše kvalitete, rž 82, ječmen 84, oves 94, kuruza bela 192, rž boljše kvaliteta 170, fižol boljše droben 110 drahm po 100 ok. Beli sir 700, Kaškavaj 1100—1600, Maslo 4200 drahm 100 ok. Jajca 32. Svileni kekeni 3690.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 207,75 — 200,50, Milan 225 — 225, London 780, Newyork implačilo 100, sek. 186 — 186, Paris 1400 — 1500, Praga 280 — 285, Švica 2900, Dunaj 14,40 — 14,78, Budimpešta 47, valute: dolar 187 — 180,50, avstrijske krome 15 — 16, rubelj 28 — 24, napoleoni 645 — 685, marka 208 — 209, laj 220, lire 300 — 300, turške zlate lire 710.

Beograd, valute: dolar 69,50, franki 170, franki 352, laj 54, lvi 38,75, marke 52, devize: London 172,50, Paris 357, Zeneva 780, Praga 57,25, Dunaj 3,75, Berlin 22, Solun 245, Milan 207.

Zürich, Berlin 635, Newyork 207, London 2179, Paris 4480, Milan 2590, Praga 700, Budimpešta 142, Zagreb 320, Bukarešta 600, Varšava 017, Dunaj 605, avstrijske žigovane krome 654.

Medjunarodno otpremičtvo Stevu Tončič MARIBOR

Brzoj. Tcaspedit.

Tel. 230, po noči 330.

LENASI & GERKMAN LJUBLJANA

Stritarjeva ul. 4. Lingarjeva ul. 2.

Trgovina s suknenim, modnim in manufakturnim blagom

Na debelo Na drobno

JFLAČIN & KO., Ljubljana

Tovarna zamaškov —
Tvornica čepova.

Telefon interurban šte. 7.

Na Ljubljanskem velikem sejmu
Paviljon E, oddelek številka 57.

TRGOVCI!

Ne pozabite ob priliki Ljubljanskega
velesojma obiskati tvrdko

VASO PETRIČIČ

nasl. I. SAMEC

MESTNI TRG ŠT. 21.

veletrgovina galanterijskega in norimberškega blaga, žolskih potrebščin, sukanca, nogavic, igrač itd. itd. itd.

SEMENA

vse vrste priporoča tvrdka

Josip Urbanič

LJUBLJANA, vis a vis hotel Union.

Kupnje tudi suhe gobe, lanene seme in druge domače pridelke.

SODARSKA ZADRUGA V ŽELEZNIKU

:: registrirana zadruga z o. z. ::

Postaja Škofja Loka - Slovenija.

Izdeluje se raznovrstna posoda iz mehkega lesa, kot sodi za zelje, repo, sadje, med in ribe, nadalje sodi za mast, barve, cement itd. Naročila se izvršujejo v vseh poljubnih velikostih; izvršitev naročil točna in po ugodnih dnevnih cenah.

Za cenj naročila se priporoča podpisana
Sodarska zadruga v Železniku.

BOMBAŽ

za snaženje strojev
(Putzwolle) različne
kakovosti odda v
- vsaki množini -

**ANTON TONEJC IN DR.
MARIBOR.**

Puškarna v Kranju r. z. z o. z.

Oddelek za prodajo municije, revolverjev, pištol itd.

Popravila se izvršujejo strokovnjaško.

Ceniki na zahtevo.

Jedilno orodje

vsake vrste, kakor žlic, vilic, nožev, zajemalk (Schöpfer) in druge kuhinjske posode iz aluminija ter

svinčene plombe

dobavlja v vsaki množini

Tvornica „Cinal“, Celje.

Novoustanovljena lastna galvanizacijska naprava

sprejema po nizkih cenah vse predmete v poniklanje, pobakrenje in pomečenje. Ista prevzame tudi vsa vlivaina dela iz aluminija, cinka in medi (Messing).

Kupuje stare kovine

po najvišjih cenah.

I. C. MAYER
LJUBLJANA
Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

ŠTEBI in TUJEČ

strojno in elektro tehnično podjetje

v Ljubljani, Resljeva cesta 4.

Telefon št. 442.

Projekti in proračuni.
Gradba električnih central in naprav za visoko in nizko napetost. Popravljanje vsakovrstnih motorjev. — Lastna preiskovalnica za aparate in števce (Aistation). Prodaja motorjev in elektro-tehničnega materiala.

PRODA SE

zaradi preureditve obrata popolnoma nov in nikoli rabljen

DIESELMOTOR na sirovo olje

(Präzisions-Hochdruck-Rohlmotor) stoječe sestave, na en cilinder, z normalno efektivno storilnostjo 40 konjskih sil (PH) in vso opremo.

ELEKTROMOTOR za veliko napetost

na vrtilni tok, za 3000 Volt, 50 konjskih sil, kompletan, fabrikat A. E. G. Union.

MOTOR NA SIROVO OLJE

25 konjskih sil (PH), rabljen pa v popolnoma dobrem in porabnem stanu. — Fabrikat Marswerke.

KRANJSKE TOVARNE

železne, ključavničarske in kovinske robe

„TITAN“ D. D. :: :: Kamnik pri Ljubljani.

Sladna kava,
testenine in
marmelada

Paviljon „G“ št. 180

D. d. „Triglav“

v Šmarci pri Kamniku.

POHIŠTVO IN TAPETNIŠKA DELAVNICA

spalne in jedilne sobe, pisarniške opreme, fotole, klub garniture, žimnice in kuhinje po najnižjih dnevnik cenah.

BRATA SEVER
LJUBLJANA, Kolizej.

ANŽON KRISPER, Ljubljana

proizvaja in razpošilja
na debelo:

Razne vrste čevljev za dečke, deklice, mladeniče, dame, moške, proste in fine kakovosti; za delavce posebno trpežna izdelava.

Šlape po ceni brez konkurence.

Oddelek za galanterijsko blago na debelo:

Pletene čipke, sukno, vezivo, razne čevljarske potrebščine, jedilni pribor, šolske potrebščine, krtače i. t. d.

Eksport zobotrabecev.

PAVILJON H. ŠT. 233.

Prazne nove in rabljene vreče (djakove) v vsaki množini najnižje pri **FR. SIRC, KRANJ**. Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.

Razpošiljalna

SCHWARB & BIZJAK

Dvorni trg 3 LJUBLJANA Dvorni trg 3

Špecialna zaloga angleškega sukna, dežnih plaščev in vseh krojaških potrebščin. Promenadne, modne in športne obleke, površniki, raglani itd. Konfekcija za gospode in dečke ter moderna izdelava oblek po meri v lastnem modnem salonu po najnovejših krojih.

Solidne cene! Soliden izdelek!
Zunanja naročila se izvršujejo točno po poštnem povzetju!

Zahtevajte vzorce!

Razstava lastnih izdelkov
na „Ljubljanskem velesejmu“
od 3. do 12. septembra 1921
(paviljon H. št. 270).

INDUS d. d.

prej Carl Pollak

tovarna usnja in usnjatih izdelkov.

KRANJ

LJUBLJANA

VRHNIKA.

Centralna pisarna:

Ljubljana, S. Petra cesta 68.

Telefon 528.

I. Industrija usnja

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje):

1. kravine rujave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
2. kipsi,
3. teletine,
4. ovčine in kozine
 - a) mazane, rujave in črne,
 - b) barvane za mobilje in tapeciranje in konfekcijo,
5. Vachette
 - a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
 - b) za izdelavo nogometnih žog,
 - c) za izdelavo razne usnjate konfekcije.
6. Svinjine (specialiteta)
 - a) za fino jahalno opremo, barvano ali naravno,
 - b) za kovčke,
 - c) za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeulles in knjigoveštvo).

7. Podplati.

- a) Trovloženi hrastostrojani podplati,
- b) Vache

8. Croupioni za izdelavo transmisijskih jermenov,
 - b) hrastostrojani.

B. Chrom usnje.

1. Box-calf črno in barvano,
2. Chevreaux,
3. Chevrete,
4. Chrom usnje za izdelavo nogometnih žog,
5. Chrom usnje za izdelavo jermenov.

C. Galun usnje

za izdelavo vezilnih in šivalnih jermenčkov.

D. Lak usnje.

1. Box calf,
2. Chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. Čevljarski izdelki:

1. Čevlji za strapac,
2. » » rudnike,
3. » » šport in nogomet,
4. » » po vojaškem vzorcu,
5. sandale.

B. Konfekcija transmisijskih gonilnih jermenov.

1. Specijalni stroj,

2. hrastov stroj,
3. chromstroj,
4. jermenci za šivanje in vezanje transmisijskih jermenov.

C. Konfekcija za:

dokolenice (gamaše) nogometne žoge, torbice, portefeulles itd. iz vegetabilnega chrom in lak usnja, nahrbtniki, športni pasovi itd. tržne torbice.

TVRDKA TOMAN & REICH, MARIBOR Gosposka ul. 38.
Telefon štev. 386.
razstavi na „Ljubljanskem velikem
semnju“ v paviljonu H. štev. 245
šmirgelj na papirju, platnu, dalje za snaženje
nožev šmirglav prah, steklen papir (Glaspapier),
kremenalov papir (Flintpapier).
Zahtevajte vzorce! Cene konkurenčne!

IMPORTI EXPORTI
PATERNOST & REMIC
LJUBLJANA, RIMSKA CESTA ŠTEVILKA 2.
**TRGOVINA ŽITA, MOKE IN KRMIL TER JUŽNEGA
SADJA NA DEBELO!**

**Volnene obleke za gospode, kostume,
plašče za dame izvršuje po najnovjših
modelih**

S. POTOČNIK

v Angliji in Franciji izprašani konc. krojni krojač

Šelenburgova ul. št. 6, I. nadstr.

Zaloga angleškega blaga

Strankam, ki same prineso blago, ista postrežba

Za tužce se izvršujejo naročila v 8 dneh, na željo v 48 urah.

Izdelava športnih suknenih klobukov iz vsakega poljubnega
blaga.

MODNA TRGOVINA

A. PERSCHÉ
PRED ŠKOFIJO ŠT. 21.

priporoča svojo največjo izbiro

vsakovrstne svile,

vse modne predmete,

perilo in trikotažo.

VELETRGOVINA
Gregorc & Verlič
Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavaj: GRELIČ.

Telefon interurb. štev. 246.

Zahtevajte cenike!

Medić, Rakovec & Zankl, prej:
A. Zankl
sinol.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. **D. z o. z.** Skladišče: Novisad.

Brzjavaj: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.

Fini kopalov lak
za znotraj.

SUPERFINE COPAL

BODY VARNISH.

Lak za kožije, najfin.

FINE COPAL CAR-

RIAGE BODY VARNISH.

Lak za kožije, fini.

PALE FLATTING

VERNISH SPRF.

Brusilni fini prep. lak.

PALE FLATTING

VERNISH UNIVERSALE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL

VERNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL

VERNISH SPRF.

Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE

FLUID

Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE

FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT

VERNISH.

Lak za kožijske stalke,
najfinejši.

Priznano najboljša in
zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-

nate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiss),

strojno olje, karbolne,
steklarski in mizarski

klej, pleskarski, slikar-

ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to

stroko spadajoči
predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

„MERAKL“.

Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK

VERNISH.

Lak za gvozdje, japan.

FINE JAPAN BLACK

VERNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK

VERNISH

Japon. lak s sikativom.

ISOLATING BLACK

VERNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH

WHITE.

Emajl beli.

ENAMEL VARNISH

BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rudeč,

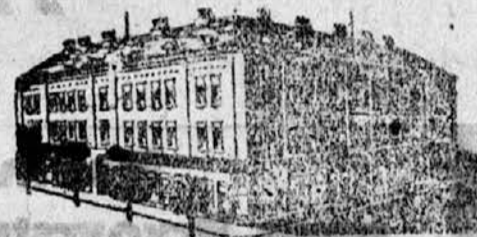
zelen.

FINE ENAMEL

VERNISH WHITE.

Emajl beli, izredno fini.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

„MERKUR,
veletrgovina z manu-
fakturo na debelo:
Maribor.

Priporočamo našo zalogo
prvovrstnih fabrikatov čehoslovaškega
proizvoda vseh vrst
manufakturnega blaga po
dnevni konkurenčni ceni.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

In deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,

22, 10—10
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Francišškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo

ANONČNI ZAVOD
Drugo Beseljak in drug
Ljubljana, Sodna 5.

Ljubljanski Veliki Semenj

ANONČNI ZAVOD
Drugo Beseljak in drug
Ljubljana, Sodna 5.

ZVEZA
slovenskih trgovcev
pri podružnici
Ljubljanske kreditne banke
v Celju.

Sladkor, sol in vžgalice
NA DEBELO.

Generalno zastopstvo za Slovenijo

vštevši Prekmurje in Medjimurje
mineralne rafinerije d. d. na
Reki pri Zvezi slovenskih
trgovcev v Celju.

Petrolej, bencin in vse vrste mineralna in mazilna olja
na debelo v posameznih sodih, vagonih in cisternah.

Združene veletrgovine
**Anton Kolenc, Elsbacher,
Cvenkel in Ravnikar**
v Celju.

Žito, mlevski izdelki, špec-
rijsko in kolonijalno blago
na debelo.

Ne zamudite ob priliki „Velikega Sejma“ ogledati si tudi veletrgovine železnine

„MERKUR“

Peter Majdič, Celje.

Najfiniši konjak medicinal (pristen vinski destilat)

Prvo vrstno slivovko in pristen domač brinjevec prodaja
samo na debele
parna veležganjarna Robert Diehl, Celje (Slovenija.)

Schicht-ovo mila znamka JELEN
parfumerija ELIDA

Glavna zaloga

J. Globočnik & drug

LJUBLJANA, Gosposka ulica 7.
Telefon št. 403.

Tovarna kovert in konfekcija papirja

Fr. Mulec & drug v Ljubljani

Edino narodno podjetje te stroke.

NIZKA CENA!

Izdelovanje otapačev (klopferjev)
pletanik garnitur, ročnih mlis,
raznih kofer, žimo in merako
trave dobavlja v vsaki množini

ANTON MERNAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta 22.

Pozor trgovci!

Prva trgovina jugoslovanskih
igralnih kart na debelo in drobno

M. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica.

Zastopstvo: št. 242, Paviljon H.

Manufakturna trgovina na drobno in debelo

J. KOSTEVC, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

priporoča velike zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah; pre-
proge, srbske domače rečne industrije po ugodni ceni.

V zalogi so še velikosti 45—45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304.

Manufakture

na velike pripreče

M. Hribernik, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

Vhod skozi vežo.

Strojne tovarne in livarne d. d.
v Ljubljani.

Stroji za obdelovanje lesa, polnojarmeniki, venecijanke,
skobeljniki, rezkalni stroji (Freze), vrtalni stroji, kom-
pletne naprave za izdelovanje lesenih evkeov, stroji
za izdelovanje upognjenega pohištva, stroji za klobu-
čarsko industrijo, turbine, (sistema Francis in Pelton),
Železje za mlinske naprave, ventilatorji, transmisije,
kovinske izdelke, armature, črpalke, brizgalnice, zvonovi.

PODAGENCIJA DRUŽBE SPALNIH VOZ

Dunajska cesta 31.

**Važno za potujoče
občinstvo!**

Predprodaja železniških listkov in listov
za spalne vozove.

Priporoča se, da se vsakdo najmanj 1 ali
2 dni prej preskrbi vozni listek.

Dunajska cesta 31.

Telefon 106.

Brzojavi: WAGONLITS-LJUBLJANA.

Dunajska cesta 31.

Dunajska cesta 31.

I. JUGOSLOV. TOVARNA GUMBOV V SLOV. BISTRICI

SPREJEMA NAROČILA TUDI V RAZSTAVLJALNICI.

PAVILJON E št. 46 **F. ČUDEN**
Ljubljanski veliki semenj 3. do 12. septembra. **LJUBLJANA.**

ENGROS. Double amerik., double srebrna hižuterija. Ure stenske, budilke tovarne »Becker«. Zlato in srebro, izdelki »Zlatarke« (Pacchiaffo), tovarne v Celju in Zagrebu. China-srebrni jedilni pribori »Sandrik«. Alpaka jedilni pribori za hotele in restavracije.

Zlomljeno zlato v vsaki množini, kupujemo po najvišjih cenah.

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznane najboljše lastni izdelki iz belega, finega papirja.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana.

Francišškanska ulica št. 6.

Zahtevajte cenik!

Najnižje cene!

Točna postrežba!

Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, številka 4.

Papir na veliko

prodaja trdka

KASTELIC IN DRUG
V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta št. 6/L.
(nasproti hotelu »Union«)

**OTROCI, EVO
BIŽ JAKOVH
KEKSOV!**

NAJFINEJŠI IZDELKI TVORNICE KEKSOV,
PREPEČENCEV, VAFELINOV IN SLASČIC.

V. BIZJAK & DRUG

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA,

ZDRUŽENE PAPIRNICI

VEVČE, GORIČANE IN MEDVODE

delniška družba

V LJUBLJANI

Telefon št. 1—67 (Ljubljana).

Brzjavni PAPIRNICA VEVČE.

t. č. centrala PAPIRNICA V VEVČAH. Pošta D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja južne železnice ZALOG.

Papirnice v Vevčah, papirnica — tvornica celuloze in lesovine v Goričanah in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvodnja 100 vagonov raznih vrst papirja: Papir iz tkanine, brezlesni pisarni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept — meltran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). — Navadni tiskovni kular in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski — tiskovni — papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Lastni razstavnih paviljon na
»LJUBLJANSKEM VELIKEM SEMNJU«
3. — 12. septembra 1921.

Prvovrstne

„PFAFF“ ŠIVALNE STROJE

za rodbinsko obrt in industrijo

„PUCH“ „WAFFENRAD“

kolesa, plašče in cevi ter vse v to stroko spadajoče predmete priporoča

IGN. VOK

LJUBLJANA, Sodna ulica št. 7.

podružnica:

NOVOMESTO, Glavni trg št. 73.

Razstavnih paviljon H, št. 282.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

„ROFA“

Najboljši in najcenejši pisalni stroj

brez barvnega traka

jugoslovansko imporno in eksportno podjetje
Inž. Rud. Pečlin

Trubarjeva ulica 4. MARIBOR Trubarjeva ulica 4.

Telefon št. 32.

Velesejem paviljon I 385.

Raznovrstno pohištvo nudi po
jako ugodnih cenah, stara, po
celi Sloveniji znana trdka

IVAN DOGAN

LJUBLJANA,
DUNAJSKA C. 17,
(Medjačova hiša).

Detajlna prodaja izdelkov iz to-
varne upognjenega pohištva I.
Bahovec, nasl. Duplica.

Trgovina s klobuki in perilom
G. ČADEŽ,
Mestni trg.

Galanterija, pletenine
I. KORENČAN
Mestni trg št 20 in reklamni paviljon
H — 263.

Papirna in galanterijska trgovina
IVAN GAJSEK,
Sv. Petra cesta 2.

Modna trgovina
FRAN EGER
Sv. Petra cesta 2.

Modna in športna trgovina
P. MAGD, C
Šelenburgova ul. in Aleksandrova cesta
telef. št. 438.

pleškarji in slikarji
JOSIP JUG,
Rimska cesta 16.

Vulkaniziranje gumij
PETER ŠKAFAR,
Rimska cesta št. 11.

Trgovina s poljskimi pridelki
PATERNOST & REMIC,
Rimska cesta 2.

Trgovina z železrno
ERJAVC & TURK
»pri zlati lopati«,
Valvazorjev trg 7.

Papir in galanterija
IVAN BAHOVEC,
Sv. Jakoba trg 7.

Trgovina z urami, zlatom in srebrom.
IVAN PAKIŽ,
Stari trg 20.

Špecerijska in defekatesna trgovina
J. FON,
Stari trg 6.

Konfekcijska trgovina za dame,
gospode, dečke in deklice
FRAN LUKIČ
Ljubljana, pred Škofijo 19.

A. SCHUMI

damska konfekcija
samo na debelo.

LJUBLJANA, Gradišče št. 8.

Galanterija, drobnarija, papir
in pletarski izdelki na debelo.
Jurjevo, Ilirija, Cipullin-krema
po tovarniških cenah.

Baloh in Rosina
MARIBOR, Grajski trg št. 3.

J. KORENČAN

Galanterija, pletenine
MESTNI TRG ŠTEV. 20.
in razstavnici paviljon H, št. 263.

Josip Vidmar

tovarna dežnikov in solničnikov
Ljubljana pred Škofijo.

Velika zaloga dvokoles, otroških vozičkov,
šivalnih in različnih strojev,
pnevmatike in vsakovrstnih delov. P. Bajtel,
Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se v
popolno popravilo, za emajliranje z ognjem
in ponikljanje: dvokolesa, otroški vozički,
šivalni in razni stroji in deli. Mehanična
delavnica: Karlovska cesta 4.

„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in
otroških vozičkov.
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4, Zvonarska ulica št. 1.

ANTON ŠINKOVEC

- mehanična vrvarna -
in terilnica, predilnica

KRANJ - GROSUPLJE
CENTRALA GROSUPLJE.

priporoča

svoje vrvarske izdelke
vsake vrste in množine.

Tovarna

„PEKO“

čevljev

PETER KOZINA & CO.
TRŽIČ

Pisarna, zaloga in prodaja na debelo in drobno
LJUBLJANA, Breg št. 20.

Izdeluje vsakovrstne čevlje za gospode, dame, dečke, deklice
in otroke iz boks, ševro in lak usnja ter drugoga materiala.
Prvovrstna kvaliteta!
Najmodernejše oblike!
Konkurenčne cene!

Stolarna v »Sodražici«

Slovenija

priporoča svoje izdelke,
kakor politirane gostil-
niške in kavarniške
stole, vrtno, zaklopne
stole, mize itd. Ceniki
na razpolago.

Ivan Jelačin

Ljubljana

Uvoz kolonijalne robe

Telefon interurban številka 7.

Na Ljubljanskem velikem sejmu
Paviljon H, oddelek številka 284a.

Oglašajte v „Trgovskem Listu“!

CIGARETNI PAPIR

žimnate in usnjate vezalke, čistilo
(krema), ličilo, mast za usnje, pralno in
toaletno milo, fine sveče; nadalje

KRTAČE

za obleko in likanje, ribanje brez in z
korenino, konjske, mazalke, zobne,
omela, motvoz (špaga), čevljarsko prejo,

TRŽAŠKE BIČEVNIKE

iz prave koprive, razne biče,

NOGAVICE

ženske in moške, sukanec, „Moderc“,
kvačkanec.

ŽLICE

nože, vilice, pipce itd.

nudi po najnižjih cenah veletrgovina
OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg. 9

PRODA SE

KOMPLETNA MODERNA KA-
VARNIŠKA UPRAVA V KRANJU
PRI TISKARNI »SAVA« D. D.

KEMIČNA TOVARNA SHS

Moste pri Ljubljani

priporoča

aluminijev hidrat, aluminijev sulfat, glinozem, galun.

Telefon: 351. - - Brzejavni: Kemična Moste — Ljubljana.

ANONČNI ZAVOD
Drago Beseljak in drug
Ljubljana, Sodna 5.

Ljubljanski Veliki Semenj

ANONČNI ZAVOD
Drago Beseljak in drug
Ljubljana, Sodna 5.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 1

interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20.000.000 K. - Rezerve okrog 6.000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon Interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.

Centralna banka d. d. Zagreb PODRUŽNICA MARIBOR.

Tel. int. 101.

Delniška glavnica K 100.000.000.-

Podružnice: Ivanec, Klanjec, Krapina, Požega, Pregrada, Štubica,
Varaždin, Veliko trgovišče, Karlovac, Novisad.

Izvršuje vse bančne posle točno in najkulantneje.

Podružnica Anglo-Avstrijske banke

V MARIBORU.

Centrale v Londonu in Dunaju. 54 podružnic na Češko-
Slovaškem, Ogrskem, v Italiji, Romuniji in Nemški Avstriji.

ADRIA

vanilin secer, prašak za
pecivo, čaj u omotima.

F. Šibenik, Ljubljana.

Paviljon „G“ br. 183.

Trgovina s čevlji domačega iz-
delka, usnjem in vsemi čevljar-
skimi potrebščinami na debelo
in drobno.

Anton Markun
Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

Priporoča se

Rosmann & Tschurn
Veletrgovina z manufakturo
Sv. Petra nasip 1.
Telefon 559.

Ivan Vidmar
prej A. Zentner
Maribor, Vrtna ulica šte. 8
priporoča svojo ječmenovo kavo
in vse drugo kolonijalno blago
cenj. trgovcem in konzumentom.

Največje mariborsko špedicijsko podjetje Jurij Reitinger-jev nasl., Maribor

Pisarna: Meljska cesta 1, Tel. 35. Skladišče: Meljska ulica 27/29. Podružnica Čakovec, Tel. 35.

Carinska agentura. Specijalni oddelki za transitne reekspedicije; najhitrejša in
najzanesljivejša odprava in brez spremstva. Nabiralni vozovi za vse proge v Ju-
goslaviji — strokovnjaško zacinjenje. Vnovčevanje. — Vskladiščenje. — Prevoz
pohišta v lastnih pat. vozovih. Lokalni prevozi brzo in točno.

„VOJVODINA“
GOLOBOVIĆ & KOMP.
Spedicija za mednarodne Transporte
Maribor Sobotica

R. Miklauc, Ljubljana

Pred Škofijo št. 3 Lingerjeva ulica

priporoča sukmeno, manufakturno in pleteno blago.

Prodaja na debelo in drobno. Ustanovljeno leto 1869.

Tel. 405. **„DUNAV“** Tel. 405.

zavarovalna delniška družba v Zagrebu

sprejema zavarovanje vsake vrste in priporoča posebno svoj požarni in življenjski
oddelek. Premije nizke, pogoji ugodni. Pojasnila brezplačno in poštne prosto pri

Podružnici za Slovenijo v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3.

Dular & Fabiani

manufaktura en gros
Ljubljana v skladiščih
Balkana, Dunajska
cesta šte. 33.

Tvornica perila
Maks Durjava & drug
MARIBOR.

Na velesojmu paviljon J, št. 347

Baloh & Rosina

galanterija,
drobnarija, papir,
pletarski izdelki
Maribor, Grajski trg šte. 3.

Zaloga manufakturnega blaga
FRANJO MAJER
Maribor, Glavni trg šte. 19.

Ukaz ni, ampak velikanski doblček na-
redite z blagom, katerega kupite
v veletrgovini R. STERMECKI, GELJE. Oglejte si
zalogo osebno ali naročite glavni cenik z več tisoč
slikami, kateri se pošlje vsakemu zastoj.

Caro in Jelinek

Mednarodno otpremiško d. d.
Centrala: Zagreb. Podružnica: Maribor,
Jesenice, Sisak, Šušak, Koprivnica, Subotica

Splošna prometna banka

podružnica v Ljubljani, preje I. C. Mayer
Ljubljana, Marijin trg šte. 5

brzjavni naslov: „Prometna“ telefon št. 11 in 577.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vreunostnih papirjev, deviz
in valut, borzpa naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in
inkaso menic ter kuponov. nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits ltd.

TVORNICA KARTONAŽE

JOSIP KRMPOTIČ**Vir-Domžale pošta Dob kraj Ljubljane.**

(Posredujuća pisarna u Ljubljani, Galjevica 5, u blizini doljenjskog kolodvora), izrađuje iz kartona i papira svakovrstne radnje svih dimenzija i načina, kao na primer: Kutije (škatulje) iz smeđeg kartona (Braunpappe) za otpremu robe poštom (sa drvenim okvirom providjene) u šest veličina (tako, da može biti uložena jedna u drugu), kutije iz iste vrsti kartona za postaviti u više veličina (u formi Wellenpappe); kutije za čajno pecivo, za makarone i drugu testeninu, pa sladnu kavu, (cikoriju), za sapun, za tučeto crnilo, (tintu), za parfumeriju, itd.; kutije za šešire, za košulje, za ovratnike, zapestnice (manšete), za postole te za druge trgovačke nameštaje i potrebe. Tvornica priređuje obrisače (servijete) iz papira za restauracije, kavane, hotele, gostione, prodaje pretisni papir Durchschlagpapier za pisači stroj u trgovačkom i kancelarijskom formatu; izrađuje zaključke iz papira za šešire (Hutsäcke), prima narudžbe za nužni (klozetni) papir. Posreduje narudžbe za izradbu svih vrsti tiskanica, za belu i smeđu lepenku (weisse Holz und Braunpappe), zatim na sve vrsti papira, kuverte itd. Izrađuje školske torbice, školske zadačnice i sve druge u kartonašku struku spadajuće radnje. Sve uz najumerenije cene proti otvorenom trgovačkom kreditu, odnosno plaćanju računa nakon primitka gotove narudžbe. Pojedine kutije (škatulje) iz kartona za otpremu poštom prodaje u Ljubljani tvrdka Emil Dobrič, Prešernova ul. 9, kraj glavne pošte. Tvrdka je sudbeno protokolirana te se je preselila iz Pule (Istra), gdje se je ustanovila godine 1898.

Naslov za pisma u Ljubljani: Poštni pretinac 165.

Underwood

najbolji američanski pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
 Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.
LJUBLJANSKI VELIKI SEMENJ.**Jugoslovenski Lloyd Beograd d. d.**
Največja Jugosl. tekstilna tvornica v Mariboru,
Ruška cesta št. 45.

 izdeluje konfekcijo za moške, obleke za delavce, dečke
 šport in perilo. **Naročite takoj!**
Vsako količino samo na debelo.
 Tehnični oddelek Beograd zida elektr. cen-
 trale dobavlja vse stroje.
Oglejte si Paviljon E stojišče 30 in 49.**Na debelo.****„JADRAN“**

izvozna in uvozna družba d. o. o.

Ljubljana, Dunajska c. 9.

Telefon interurban 113.

PRIPOROČA:
Sladkor v kockah in kristal, **kavo**, **čaj**, **Frank** in
 kolinsko **clkorijo**, **riž**, **milo**, **sodo**, **petrolej**, **bencin**,
sveče, **metle**, **kolomaz** (Koller in Breitner, Monfalcone),
 »lirijo« in »Jadran« kremo za čevlje, čokolado »Rudin« itd.
Najnižje cene!**Ministrstvo financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.****7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu 500,000.000 din.****POZIV NA VPIS.**
 Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921, D št. 7941, vzako-
 njene s členom Ustave, pozivlje na vpis
7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku 500,000.000 dinarjev.
 To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor popravilo, izvršitev in raz-
 širjenje žel. prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.
 Nominalni iznos posojila je 500,000.000 Din. izdan al pari po 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po
 100 številčk, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega: odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca
 in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega
 koli davka, koleka in takse.

 Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna
 mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejiteljem obveznic ponuditi izplačilo v nomi-
 nalnem iznosu. Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenje 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na
 leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici
 natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto
 v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili predvsem dohodki dotičnega investicijskega objekta. Kuponi zastarajo
 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju. Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah. Obvez-
 nice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije,
 upotrebjavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih puduzetjih. Obveznice se morejo lombar-
 dirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njih podružnicah po zakonskih propisih.

 Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako
 tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.
Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.
 pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. ob-
 veznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil poseben parlamentarni odbor. Ko bo celo posojilo
 porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

BEOGRAD, meseca julija 1921.

Minister financ

Dr. KOSTA KUMANUDI i. r.